

FUŠ-Film u školi vam predstavlja film

TRČI DJEČAČE TRČI

Siječanj 2016.

Materijale pripremili profesori Željka Ferenčić, Igor Jovanović i Igor Šaponja

TRČI DJEČAČE TRČI

Izvorni naziv filma: Lauf junge lauf

Žanr: biografski/ratna drama

Zemlja i godina proizvodnje: Njemačka/Francuska/Poljska, 2013.

Trajanje filma: 102 min

Režija: Pepe Danquart

Scenarij: Heinrich Hadding, prema istoimenom romanu Urija Orleva

Direktor fotografije: Daniel Gottschalk

Montaža: Richard Marizy

Glazba: Stéphane Moucha

Scenografija: Matthias Müsse, Andrzej Halinski

Kostimografija: Gioia Raspé

Glumci: Andrzej Tkacz, Kamil Tkacz, Grazyna Szapolowska, Zbigniew Zamachowski, Elisabeth Duda, Itay Tiran, Lukasz Gajdzis, Przemyslaw Sadowski, Jeanette Hain, Rainer Bock, Mirosław Baka, Jochen Hägele, Izabela Kuna

Producenti: Pepe Danquart, Susanne Kusche, Uwe Spille

Produkcija: Bittersuess Pictures

Koprodukcija: A Company Filmproduktion, Ciné-Sud Promotion, B.A. Produktion, Quinte Film

Distribucija: Discovery Film&Video

Najava filma: https://www.youtube.com/watch?v=njjdP3gZ_pk

Službena stranica: <http://laufjungelauf-derfilm.de/index.html>

Prikladno za dob: 12+

Korelacija s nastavnim predmetima: povijest, hrvatski jezik, medijska kultura, građanski odgoj i obrazovanje, vjeronauk, etika, sociologija, umjetnost, zemljopis

Kratki sadržaj:

Priča prati devetogodišnjeg židovskog dječaka koji 1942. bježi iz varšavskoga geta. Tijekom trogodišnje odiseje skrivanja u šumama i selima okupirane Poljske, strah od otkrića bit će njegov stalni pratilac. Potaknut nepokolebljivim instinktom za preživljavanje, Srulik uspijeva preživjeti prvih nekoliko mjeseci. Pljačka okolne farme sa skupinom židovske djece i uči kako preživjeti u divljini, a nakon što Nijemci uđu duboko u šumu, družina se razbježi i dječak ostaje sam.

Dolazi zima. Srulik se zbog hladnoće i usamljenosti ipak vraća u civilizaciju. Mora pokazati zavidne vještine jer u selima koje obilazi u potrazi za poslom i skloništem, susreće

one koji su mu spremni pomoći i one koje će ga izdati. Ne bi li opstao u takvom svijetu, primoran je izjašnjavati se kao katolik Jurek Staniak, istovremeno čuvajući u sebi riječi oca kako nikada ne smije zaboraviti da je Židov.

Uz pomoć Magde Janczyk, dobrodušne žene čiji su se sinovi i suprug pridružili partizanima, Jurek se uživljava u novu ulogu poljskog ratnog siročeta i uči kako moliti kao katolik. S krunicom u ruci i križem oko vrata, uspijeva se zaposliti na drugoj farmi. No, kada prilikom obavljanja nužde biva razotkriven, ponovno kreće u nepoznato uzdajući se u pomoć potpunih stranaca. Ostaje i bez vjernog pratitelja Azona, psa kojeg su upucali partizani, a potom ga izdaje lokalni antisemitski par željan nagrade te tako završava u kandžama Gestapa.

Zahvaljujući snalažljivosti, Jurek izbjegava sigurnu smrt i bježi nacistima. Zapošljava se kao pomagač u žetvi na imanju gospođe Herman. Tamo mu se jednoga dana zaglavi ruka u poljoprivrednom stroju. Budući da ga dežurni liječnik odbija operirati, Jurek ostaje bez ruke. Nakon oporavka, sudbina ga vodi natrag do gospođe Magde čije će selo zapaliti nacisti, jer im je kao gerilsko uporište već duže vrijeme trn u oku. Jurek kreće prema istoku otkuda dolaze Rusi, imajući na umu Magdine riječi da se nikada ne zadržava predugo na jednom mjestu.

Unatoč još većoj prepoznatljivosti, dječaka bez jedne ruke pod svoje okrilje prima suosjećajni kovač. Nakon godinu dana, pa čak i primanja prve pričesti, čini se da je Jurek napokon pronašao sreću i dom. No, u proljeće 1945. nastupa šok. Rat je gotov, svijet se počeo reorganizirati, a na vratima obitelji Kowalski pojavljuje se gospodin Moshe Frenkiel iz židovskog sirotišta. Jurek iz nepovjerenja u novi svijet i dalje tvrdi da je katolik, i baš kad se čini da bi njegove uspomene iz djetinjstva i identitet mogli zauvijek biti izgubljeni, Jurekovo potresno putovanje kulminira moćnim završetkom i epilogom. Unatoč početnom protivljenju, pristaje posjetiti svoj rodni grad Bloine. Naviru mu sjećanja i posljednje riječi oca, pa se odlučuje vratiti svojim židovskim korijenima. Završni kadar otkriva pravog Srulika, sada osamdesetogodišnjaka koji živi u Izraelu zajedno sa suprugom, djecom i unucima.

"Bilo da ste mladi ili stari, ova priča će vas potpuno privući - bojat ćete se za Jureka, diviti mu se i plakati zajedno s njim!"

- *Die Welt*

"Pametno izrađen scenarij pun iznenađenja, veličanstveni kadrovi i besprijekorne uloge nadahnjujućeg glumačkog ansambla... Duboko human film."

- *žiri Deutsche Film und Medienbewertung (FBW)*

"Film je posveta djeci koja se i danas u nekim dijelovima svijeta moraju boriti za svoj život i unatoč ponekad užasnim okolnostima uspijevaju ne samo preživjeti, već i to nadmašiti. Sruliku avanturistički duh Huckleberry Finna, djetinja naivnost, neumorni optimizam i nesalomljivost pomažu u savladavanju udaraca sudbine koji će ponekad gledateljima biti gotovo nepodnošljivi, a Srulik bi mogao ući u filmsku povijest kao najhrabriji dječak ikad prikazan."

- *Susa Kusche i Uwe Spiller, producenti filma*

Festivali i nagrade

- Film Festival Cottbus, Njemačka 2013. – nagrada publike
- German Film Awards 2014. – nominacije za najboljeg direktora fotografije, šminku i scenografiju
- Jewish Film Festival of Dallas, SAD 2014. – nagrada publike
- Filmski festival u Rimu, 2013. – službena selekcija, program "Alice nella città"

Holokaust iz perspektive djeteta

Tisuće individualnih priča ispričane su o Drugom svjetskom ratu i Holokaustu. "Trči dječake trči" jedna je od onih priča koje su toliko snažne i nevjerojatne da bi bile istinite. Film govori o vremenu kada je biti Židov značilo smrtnu opasnost i prikazuje sudbinu dječaka koji u vohoru Drugog svjetskog rata po selima okupirane Poljske traga za dobrotom drugih.

Snimljen iz perspektive djeteta, film donosi snažan pogled na borbu za opstanak i očuvanje identiteta jednoga nevinog dječaka koji se našao u nečemu što nikad do kraja neće u potpunosti razumjeti. Zahvaljujući upornosti, snalažljivosti i dobrim ljudima koji su mu osigurali zaklon, uspijeva preživjeti najteže tri godine svojega života. Film je istodobno *homage* svim onim bezimenim ljudima koji su bili spremni pomoći ljudima u nevolji, skrivajući ih i pri tom riskirajući vlastite živote.

U filmu se povijesni kontekst o progonu Židova u Europi ne spominje, već je fokus prvenstveno na Stulikovom bijegu i periodu od 1942. kada je pobjegao iz geta do 1945. godine kada se vraća u rodni grad. Život u getu, masovne deportacije i pogubljenja nisu prikazani te film ne zahtjeva dublje poznavanje podrijetla nacističkog režima i Holokausta. Obraća se mladoj publici posredstvom emocija i prikazom intimne priče dječaka koji antisemitizam i nacizam osjeća na vlastitoj koži.

Središnji motiv filma: "Moraš zaboraviti svoje ime"

"Moraš biti jak i hrabar, moraš preživjeti. Nikada nemoj odustati, razumiješ? Moraš zaboraviti svoje ime, majku, mene, ali nikada nemoj zaboraviti da si Židov", posljednje su riječi oca svojem sinu prije no što ga ubije Wehrmachtov vojnik. Srulik čuje pucnjave iz daljine i bježi, nemajući vremena za žalovanje. Upravo taj dijalog i scena u kojoj otac žrtvuje svoj život ne bi li spasio sina, ključna je točka filma i redateljjev lajtmotiv. U obliku flashbaca, javit će se na početku filma, neposredno prije fizičkog sloma Srulika u snijegu, potom u bolnici kada u groznici mrmlija riječi "obećavam" i u konačnici kada posjećuje svoj rodni grad Bloine. Nakon tri godine življenja u velikoj neizvjesnosti Srulik međutim gotovo zaboravlja svoje izvorno porijeklo, očeve riječi, majčino lice te pronalazi utjehu, ljubav i sigurnost u katoličkoj obitelji poljoprivrednika. Pitanje identiteta i unutarnji sukob dječaka koji da bi preživio, mora zaboraviti svoj židovski identitet u korist izmišljene povijesti katoličkog poljskog siročeta provlači se kroz cijeli film.

Istinita priča kao predložak za knjigu i film

Film se temelji na istoimenoj knjizi izraelskog autora Urija Orleva iz 2001. godine, koja je dosad prevedena na 15 jezika i objavljena u 17 zemalja. U Hrvatskoj je ovaj nagrađivani bestseller objavljen 2010. godine pod nazivom „Bježi, mali, bježi“.

Uri Orlev je napisao knjigu prema događajima iz života Srulika Fridmana, danas osamdesetogodišnjaka koji živi u Izraelu. Srulik Fridman imao je pet godina kada su Nijemci napali Poljsku i kad je započeo Drugi svjetski rat, a s osam godina uspio je pobjeći iz Varšavskog geta. Do kraja rata preživljavao je sam u šumi uz dobrohotnu pomoć raznih ljudi, nakon čega je zbrinut u židovskom sirotištu u Varšavi. Potom je prebačen u sirotište u Łódźoù gdje je završio osnovnu i srednju školu prema ubrzanom programu. Nakon završetka studija matematike, radio je kao asistent na Politehničkom institutu. Zbog antisemitskih incidenata u Poljskoj godine 1962. seli u Izrael. Tamo je magistrirao matematiku i promijenio ime u Yoram. Danas živi u Tel Avivu sa svojom obitelji.

Dio svjedočanstva Yorama Friedmana možete pogledati u kratkom videu na: <https://www.youtube.com/watch?v=1ljDiDotWuQ>, a budući da je na hebrejskom jeziku, pritisnite CC na dnu videa kako biste pristupili engleskim podnaslovima.

Pisac Orlev također preživio Holokaust

Uri Orlev, pravog imena Jerzy Henryk Orłowski, rođen je u Varšavi 1931. godine u židovskoj obitelji. Prve godine Drugog svjetskog rata proveo je u Varšavskom getu u kojem mu je majka preminula. Nakon židovskog ustanka, zajedno s mlađim bratom prokrijumčaren je iz geta. Jedno vrijeme braću je skrivalo nekoliko poljskih obitelji, no 1943. deportirani su u logor Bergen-Belsen. Nakon oslobođenja geta od strane američke vojske 1945., mijenja ime, seli u Izrael i živi u kibucu. Svojeg oca, koji je kao vojnik pao pod sovjetsko zarobljeništvo, susreo je ponovno tek 1954. u Izraelu.

Pisati je počeo u svojim četrdesetim godinama. Od 1976. objavio je tridesetak knjiga, pretežno za djecu i mlade te postao jednim od najvažnijih izraelskih autora za djecu. Knjige su prevedene na 38 jezika i ovjenčane brojnim nagradama od kojih su najznačajnije Zeev za životno djelo (2002.) te prestižna nagrada Hans Christian Andersen (1996.) koja se dodjeljuje živućim ilustratorima i piscima čija su djela dala trajan doprinos dječjoj književnosti. Orlev danas živi u Jeruzalemu sa suprugom i djecom.

"Priču Yorama Friedmana čuo sam u Izraelu. Imao je pet godina kad je počeo Drugi svjetski rat. Među mnogom djecom koja su odjednom ostala sama, uvijek postoji onaj koji neće biti savijen od teške i okrutne sudbine jer životna sila koja ga pokreće jača je od svega, a stvarnost ponekad nadmašuje maštu."

- pisac Uri Orlev

O redatelju

Pepe Danquart rođen je 1955. u Singenu u južnoj Njemačkoj. Studirao je komunikacijske znanosti na Sveučilištu u Freiburgu. Od 1978. do 1991. radio je kao redatelj i producent na tridesetak dokumentarnih filmova. Godine 1993., snimio je svoj prvi kratkometražni film „Schwarzfahrer“ za kojeg je osvojio Oscara. U njegovom filmskom opusu također se ističu nagrađivani naslovi "Nach Saison" (1997.), "Heimspiel" (2000.), "Höllentour" (2004.) i "Am Limit" (2007.). Danquart je suosnivač produkcijske tvrtke Bittersuess Pictures i Njemačke filmske akademije. Član je Akademije filmskih znanosti i umjetnosti, Europske filmske akademije, a predaje i na raznim filmskim školama u Njemačkoj. Brat blizanac je Didija Danquarta, također uspješnog redatelja.

Danquart je 2008. godine otkupio prava na ekranizaciju književnog bestselera Uri Urleva, a prilikom snimanja mu je pomoglo iskustvo boravka u ratnom Mostaru od 1994. do 1996. godine. Cijeli intervju pročitajte na: <http://www.vecernji.hr/film/iskustvo-za-film-o-holokaustu-dobio-sam-u-mostaru-94-987318>

"U Njemačkoj antisemitizam nije nestao nakon četrdesetih. Podjele i danas postoje. Židovsko stradanje kontroverzna je tema pa se mnogo otvorenije iskazuje mržnja prema imigrantima, a indikativno je da ljudi i dalje govore o Istočnom i Zapadnom Berlinu. Holokaust je još uvijek važan. Šest milijuna stradalih Židova apstraktna je brojka, naročito djeci, ali može im se približiti dobrom pričom i avanturističkim stilom 'Huckleberry Finna'. U središtu filma je djetetov put kroz kaos rata, poput današnje djece u Siriji. U sumraku civilizacije, srećom, postojali su ljudi koji su se izdigli iznad zla i pomagali nevinim žrtvama. Nisu to nikakvi Schindleri, to je niz bezimenih ljudi, zapravo junaka koji su pomogli dječaku da preživi."

- redatelj Pepe Danquart

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU:

Prije gledanja filma nastavnici bi s učenicima trebali ponoviti ključne pojmove vezane uz Holokaust i židovsku kulturu i tradiciju. Nadalje, ukoliko su u mogućnosti, nastavnici mogu pokazati učenicima filmski plakat i najavu filma. Učenici trebaju opisati što vide na plakatu (što je u sredini, što u pozadini, kako izgleda dječak, što se događa ispred njegovih očiju). Pitajte ih što misle o naslovu filma, od koga dječak bježi, mogu li odrediti žanr i temu te koja očekivanja imaju o filmu.

Nakon projekcije u kinu i kratke emotivne stanke, učenike treba upitati kako ih se dojmio film, koje je osjećaje u njima pobudio, što im se svidjelo u filmu, a što nije, je li im priča bila zanimljiva, bi li film preporučili prijateljima, koji im je prizor bio najupečatljiviji te je li film ispunio njihova očekivanja.

Nakon što iznesu svoje doživljaje, uslijedila bi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje nameće ovaj film, primjerice: Drugi svjetski rat, Holokaust, nacizam, glad, neimaština i nezaposlenost kao posljedice rata, život u doba rata, borba za opstanak, hrabrost, prevladavanje teškoća, odrastanje, obitelj, diskriminacija i rasizam, pojedinac i društvo, ugnjetavanje manjina, kulturne vrijednosti i religijska različitost, identitet, religija, prihvaćanje i integracija, humanost, sloboda izbora, odgovornost, adaptacija knjige itd. Pitanja i zadatke, nastavnici trebaju prilagoditi dobi učenika.

Određivanje mjesta, vremena i likova

- Kada se odvija radnja filma?
- Gdje se odvija radnja filma? Pronađi na atlasu Varšavu i Blonie.
- Tko su glavni likovi? Kako biste opisali Srulika/Jureka? Koje su njegove osobine?

Kronološki slijed radnje

- Većina priča, bilo da je riječ o romanu, filmu ili stripu, sastoji se od svojeg početka, sredine i kraja. Na koliko dijelova možemo podijeliti filmsku priču? Koji su prijelomni trenuci u filmu? Odredite redoslijed događaja i svakom dijelu filmske priče pridajte naslov. Samu shemu možete nacrtati na ploči.
- "Trči dječake trči" prati Srulika/Jureka od njegovih najranijih dana u šumi sve do povratka u rodni grad Blonie nakon rata. Pomoću sljedećih pitanja s učenicima raspravite svaki korak na njegovom putu, istražite stavove, ponašanja i osjećaje protagonista i različitih likova koje susreće:

Početak filma - zima 1942./1943.

- Film započinje kadrom u kojem Jurek spava u šumi usred zime i snijega, a zatim sam tetura pustim krajolikom. Što mislite, zašto je redatelj tako započeo film? Što smo saznali o Jureku iz ove scene? Kakva je atmosfera, raspoloženje i hoće li se nastaviti i u ostatku filma?
- Po čemu znamo da je Jurek već neko vrijeme sam?
- Jurek tijekom snježne oluje drhti u šumi i prisjeća se očevih riječi kako nikada ne smije odustati i mora zaboraviti sve, osim činjenice da je Židov. Zašto redatelj uključuje ovaj razgovor u ovom trenutku filma?

Šest mjeseci ranije

- Što misliš, zašto redatelj nije započeo film sa scenom u kojoj Jurek počinje živjeti u šumi?
- Po čemu znamo da Jurek živi u šumi po prvi puta? Na koga nailazi?
- Zašto je šuma najsigurnije skrovište za židovsku djecu? Tko su partizani?
- Kakva je atmosfera u ovoj sekvenci, razlikuje li se od one s početka filma?
- Koje savjete Jurek dobiva od svojih novih prijatelja?
- Zašto Jurek ponovno ostaje sam? Što se događa s njegovim prijateljima?

U Magdinoj kući

- Postoje mnogi primjeri hrabrih ljudi usred zastrašujućih, pa i nemogućih okolnosti tijekom Drugog svjetskog rata, uključujući i Nijemce koji su riskirali svoje živote kako bi sakrili Židove i druge neistomišljenike koje su progonili nacisti. Što mislite, zašto Magda pušta Jureka u svoju kuću iako tako riskira vlastiti život? Koje osobine time pokazuje? Biste li i vi sakrili izbjeglicu ukoliko bi time ugrozili sebe i članove vaše obitelji?
- Zašto Jurek mora bježati? Što znači biti drugačiji? Je li loše biti drugačiji? Jeste li se vi ikada borili, jer ste drugačiji od drugih? Što znači diskriminacija? Jeste li ikad bili diskriminirani? Možete li dati primjer nekih povijesnih osoba koje su se borile protiv diskriminacije? Zašto je različitost važna?
- Što Magda vježba s Jurekom? Zašto vježbaju priču o Jureku Staniaku? Zašto Jurek uči kršćanske molitve? Razmislite o posebnim okolnostima i društvu u kojem je živio. Na

koji način može preživjeti u svijetu koji negira slobodu, kulturne vrijednosti i različitosti? Zašto se Srulik ne predstavlja svojim pravim imenom? Iz kojeg jezika potječu imena Srulik i Jurek? Zašto tijekom svog predstavljanja spominje i Isusa Krista?

Za domaću zadaću istražite kako i zašto ste dobili svoje ime i što vaše ime znači. Volite li svoje ime ili bi radije imali neko drugo ime?

- Unatoč tome što se Magda dobro brine o njemu, Jureka i dalje progone događaji iz prošlosti i nedostaje mu majka. Gdje to uočavaš?
- Zašto Jurek mora napustiti Magdin dom? Što mu Magda poklanja prije odlaska? Koji će značaj imati lančić s križem i krunica na Jurekovom putu?

U kući poljske obitelji

- Na koji način Jurek uvjerava poljsku obitelj da ga primi? Kako ih uvjerava da je katolik? Po čemu vidimo da je počeo razmišljati kao katolik?
- Zašto Jurek usvaja ozlijeđenog psa lutalicu? Što time pokazuje?
- Zašto Jurek mora napustiti kuću? Što je uočio dječak iz susjedstva? Je li obitelj izdala Jureka Gestapu kad je saznala da je Židov? Zašto ne?

Ljeto 1943. Jurek ponovno sam u šumi

- Po čemu se razlikuje ovaj Jurekov boravak u šumi od prvog puta kada je ostao sam? Tko mu sada pravi društvo?
- Tko puca u Azona, Jurekovog psa? Zašto? Kako znamo da je jedan od partizana zapravo Magdin sin?
- Jurek sahranjuje Azona, označava mjesto križem i moli se. Koje je značenje ovog čina?
- Zašto Jurek čini grešku vjerujući seljacima koji mu obećavaju hranu za rad? Zašto su seljaci izdaju Jureka? Koji je stav nacista prema seljacima koji mu donose Jureka? U toj sceni vidimo kako rat nije samo uzrok smrti i straha, već i ljudske degradacije. Glad motivira seljake da "prodaju" dijete, iako su svjesni da je cijena njegov život. Biste li to ikad napravili da se nađete u takvoj situaciji? Jeste li iako izdali prijatelja, povjerenje neke osobe? Ako da, zašto i kako ste se nakon toga osjećali?
- Kako je izgledao svakodnevni život u vrijeme rata? Kakve posljedice rat ostavlja na nevine ljude, obitelj, ekonomiju? U filmu vidimo kako seljaci u principu nisu imali stoke. Zašto? (morala se predati njemačkim vojnicima) Što se događa s međuljudskim odnosima u takvim uvjetima života? S kojim problemima se svakodnevno suočavaju i koji problem je po tvojem mišljenju najteži?

Jurek u nacističkom zatočeništvu

- Kako reagira Jurek nakon što mu žena donosi hranu u ćeliju i govori da su "i Židovi ljudi"? (tvrdi da nije Židov)
- Kako su nacisti prepoznali, identificirali Jureka kao Židova?
- Na koji se način Jurek uspijeva primiriti kada čuje krikove drugih zatvorenika?
- Kako će nadmudriti nacističkog časnika?
- Kojeg se očevog savjeta sjetio prilikom bijega kako ga ne bi otkrili psi?
- Jurek provodi noć s jednim bjeguncem u šumi. Zašto se odvajaju sljedećeg dana?

Jurek na farmi gospođe Herman i u bolnici

- Koja je reakcija nacističkog časnika kada vidi da je Jurek živ? Zašto ga ostavlja na životu?
- Na koji se način Jurek ozlijedio na farmi?
- Zašto ga prvi liječnik u bolnici odbija operirati? Koja je reakcija gospođe Herman? Što liječnik odgovara kada mu gđa Herman zaprijeti svojim vezama u SS-u? Kako pak reagira drugi liječnik kada vidi Jureka samoga u hodniku u potpunom deliriju? Trebaju li liječnici liječiti sve osobe, bez obzira na vjersku, etničku, društvenu, kulturnu pripadnost? Istraži na internetu što je to Hipokratova zakletva.
- Kako se Jurek isprva nosi činjenicom da je ostao bez ruke? Tko mu pomaže prevladati ljutnju i tugu? Na koji mu način sestre pomažu da bude samostalan?
- Zašto Jurek mora pobjeći iz bolnice? Tko mu ovoga puta pomaže u bijegu?

Jesen 1943. Jurek se vraća Magdi

- Nakon bijega iz bolnice, Pawel plaća čovjeka da prebaci Jureka s druge strane rijeke. Kakav stav ima taj čovjek prema Jureku? Zašto kaže da možda nije Židov? (jer je velikodušan, nudi mu hranu) Što su to predrasude? Koje su predrasude o Židovima prikazane u filmu? Kako Jurek prkosi tim predrasudama?
- Zašto se Jurek vraća Magdi?
- Što su učinili nacisti nakon što je Magda odbila predati Jureka? Kako se Jurek osjećao nakon što su nacisti zapalili njezino selo? Na koji je način Magda uvjerala Jureka da nije kriv? Jeste li vjerovali njezinoj tvrdnji da nacisti znaju da selo pomaže partizanima te uvijek pronađu neki razlog? Zašto da/ne?
- Zašto Magda prije puta moli Jureka za oprost, nakon svega što je učinila kako bi mu pomogla?
- Jurek odlazi od Magde. Na koje načine Jurek uspijeva preživjeti zimu? Kako redatelj prikazuje da vrijeme prolazi? U kojim situacijama primjećuješ da je Jurek postao vrlo dobar lažac? (npr. govori kako mu je Hitler osobno odsjekao ruku)

Jurek s obitelji Kowalski

- Zašto Alinina obitelj dopušta Jureku da živi s njima?
- Po čemu znamo da se ratu bliži kraj?
- Kako reagira ruski vojnik nakon što ga Jurek upita zašto ne pomažu otporu Poljaka u Varšavi? Što to govori o stavu Rusije prema Poljskoj?
- Zašto Jurek pristaje primiti prvu pričest? Što mislite, je li zaboravio svoje obećanje ocu ili ne žele više biti Židov?
- Zašto susjed odbija popiti čašu vinu gospodina Kowalskog nakon proglašenja kraja rata u proljeće 1945.? Kakav je njegov stav prema Rusima?
- Kako je susjed znao da je Jurek Židov? Zašto je zvao gospodina Frankiela iz židovskog sirotišta? Kako komentirate njegovu izjavu "ne treba poput mene zauvijek živjeti u strahu"?
- Zašto Jurek nije čuo svoj identitet iako je rat gotov?
- Kako gospodin Kowalski reagira kada saznaje da je Jurek Židov, a kako Alina?
- Koja je misija Moshe Frenkiela i zašto? Komentiraj njegovu izjavu "ova razasuta djeca budućnost su našeg naroda. Ne smijemo ih prepustiti sudbini"?

- Zašto Frankiel kida lančić s križem kojeg je Jurek nosio oko vrata? Kako Jurek na to reagira?
- Zašto Jurek ipak pristaje vratiti se u Frankielov auto?

Jurek u njegovom rodnom gradu Blonie

- Zašto Frankiel vozi Jureka u rodni grad?
- Kako se zove žena koja radi u trgovini? Zašto je to važno? Što kaže kada saznaje da je Jurek prisvojio njezino prezime kao pseudonim? Zašto je pak prisvojio ime Jurek?
- Kako se Jurek osjeća kada vidi svoju napuštenu kuću? Čega se prisjeća gledajući kroz prozor bivšeg doma? Zašto je sjećanje važno?
- Film se vraća u prošlost i ponovno prikazuje scenu u kojoj Jurek posljednji put razgovara s ocem te obećava da neće zaboraviti da je Židov. Zašto redatelj prikazuje ovu scenu po drugi put? Zašto je Jurekovom ocu važno da Jurek ne zaboravi da je Židov? Koje vrste identiteta postoje? (osobni, kulturni, etnički, vjerski, spolni) Raspravite u kojoj mjeri pripadnost određenoj religiji određuje identitet naroda. Je li judaizam religija i / ili nacionalnosti?
- Koja je uloga religije u filmu? U kojim se scenama pojavljuju vjerski simboli i kako su prikazani?
- U posljednjoj sceni, Jurek se nalazi na raskrižju. Koji mu izbor daje Frankiel u autu? (mogu krenuti prema smjeru Varšave i židovskom sirotištu ili pak prema domu obitelji Kowalski).

Epilog: pravi Jurek (Yoram Friedman)

- Kako film završava? Jeste li očekivali takav kraj?
- Kako ste se osjećali kad ste vidjeli pravog "Jureka", tj. Yorama Friedmana koji preživio Holokaust i danas živi s ženom, djecom i unucima u Izraelu? Jesu li iskustva za vrijeme rata imala utjecaj na njegovu osobnost, vrijednosti i obiteljski život? Od svih poteškoća s kojim se suočio tijekom Drugog svjetskog rata, što je prema tvom mišljenju najteže? Istraži njegovu biografiju na internetu.
- Gledajući ovaj film koja su ti se razmišljanja i pitanja «motala» po glavi?
- Što mislite, koja bi bila pouka ovog filma?
- Smatrate li da filmska umjetnost može promijeniti svijest gledatelja (ljudi) o nekom životnom problemu, potaknuti ih na akciju i sl.?

ŽANROVSKE ODREDNICE I FILMSKA IZRAŽAJNA SREDSTVA

- Kojem žanru ovaj film pripada? Je li riječ o povijesnoj drami i/ili avanturi? Koje elemente avanturističke priče prepoznaješ? Po čemu pak znaš da se radi o povijesnoj drami?
- Film se temelji na istoimenom romanu. Kako se zove prenošenje nekog pisanog djela na film? (Adaptacija knjige) Poznajete li još neke priče prema kojima su snimljeni filmovi? Nabrojite ih. Jesu li bile uspješne?
- Prikazuje li film realne situacije ili ne? Objasnite!
- Po čemu u filmu prepoznaješ razdoblje Drugog svjetskog rata? Kakva je odjeća, arhitektura, namještaj i interijer kuća, tehnologija? Usporedite svijet iz filma sa

današnjim! Pomoću čega još dobivamo informaciju o kojem se točno vremenu radi? (novinski natpisi, plakati, tekstualni uvodi koji se umeću između sekvenci)

- Kojim jezicima govore likovi u filmu? (jidišem, poljskim, ruskim i njemačkim jezikom) Mislite li da je time film dobio na autentičnosti?
- Iz čije je perspektive sniman film? Gdje primjećujete subjektivan kadar, kadar kojim se pokazuje ono u što lik u prizoru gleda? (kada kamera prati korake i pogled Jureka, slika se muti kada gubi svijest itd.)
- Koja vrste filmskih planova dominiraju filmom?
- Što je snimano u krupnom kadru, u kojim situacijama i zašto? (kamera često prikazuje Jurekovu glavu naglašavajući tako njegove emocije)
- Što je snimano u totalu i što time redatelj naglašava? (u totalu je snimana priroda, šume, sela u Poljskoj kroz koje Jurek prolazi kako bi se naglasila njegova usamljenost)
- Gdje primjećujete ptičju perspektivu (tj. izrazito gornji rakurs)? (primjerice kada Jurek leži u šumi)
- U nekoliko scena, film se osvrće na prošlost. Kako nazivamo scenu (kadar, sekvencu) u kojoj se prelazi iz sadašnjosti u prošlost? (eng. flashback = retrospekcija) U kojim se trenucima u filmu javlja flashback i zašto? Kako znamo da se radi o flashbacku?
- Jeste li primijetili slobodnu kameru, kameru iz ruke? Gdje? (kada Srulik trči pred nacistima)
- Kojom bojom je cijeli film obojen? Što misliš zašto je redatelj cijeli film obojio u sive tonove? Što se time postiglo?
- Kakva je glazba u filmu? Ima li ona neku ulogu u ovome filmu? Kakav ugođaj stvara? Je li zvuk ponekad važniji od slike? Navedi barem jednu scenu u kojoj misliš da je glazba bila važno izražajno sredstvo i objasni zašto.
- Kakva je gluma u filmu? Da li ti se čini da su glavni likovi takvi i u stvarnom životu? Djeluju li prirodno? Kako biste ocijenili njihovu glumu? Radi li se o dobrom ili lošem odabiru glumaca za uloge? Objasnite svoje mišljenje.

DODATNI ZADACI ZA UČENIKE

- Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Objasnite svoju ocjenu i napišite filmsku kritiku. Za inspiraciju, na internetu pročitajte dvije filmske kritike o ovom ili nekom drugom filmu. Vaš osvrt se treba sastojati od uvoda, kratkog sažetka, analize, vlastitog dojma, mišljenja kao i zaključne ocijene filma.
- Drugi svjetski rat je završio prije 70 godina, ali i danas se diljem svijeta vode borbe. Istražite u kojim se državama vode ratovi, na kojim su područjima ljudi još uvijek proganjani zbog svoje vjere. Nakon istraživanja napravite zajednički plakat.
- Raspitajte se je li netko od vaših bližnjih živio iskusio rat, bio primoran preseliti se negdje drugdje zbog rata; na koje su teškoće/izazove nailazili, do kojih je promjena došlo itd. Intervjuiraj, zabilježi, snimi razgovor.
- "Trči dječake trči" se bavi holokaustom. Nažalost, nije to jedini genocid koji se dogodio u svijetu. Istražite koji su se još genocidi dogodili u povijesti (pr. Ruanda, Armenija, Kambodža...) i razmislite načine na koje se možemo spriječiti da se tako nešto ne dogodi ponovno.

- Jeste li upoznati s drugim religijama? Nabroji ih te ukratko opiši njihovo podrijetlo i karakteristike. Za domaću zadaću, napiši esej ili uradi kratku prezentaciju o tri kršćanska običaja i tri židovska običaja, te opiši sličnosti i razlike.
- Jurek se nakon rata poput mnoge druge židovske djece preselio u Izrael. Istraži povijest izraelske države.
- Što za vas znači sloboda? Odgovor možete napisati i nacrtati te potom zalijepiti na plakat/ploču. S druge strane, razmislite koje su riječi u suprotnosti s pojmom slobode (npr. zatvorske zidine, prisila...)

POVIJESNI KONTEKST

- *natuknice pripremili profesori Igor jovanović i Igor Šaponja*

- **Holokaust** – kod Grka i Rimljana žrtva paljenica zemaljskim i podzemnim bogovima ili dušama pokojnika, pri kojoj se obično spaljivala žrtva – životinja. Tim se pojmom označava specifičan događaj u povijesti 20. stoljeća – sustavno, birokratski, planirano i organizirano uništenje šest milijuna Židova od strane nacističkog režima Njemačke i njenih saveznika uoči i za vrijeme Drugoga svjetskog rata.
- Shoah (Šoa) – velika nesreća, židovski naziv za holokaust
- Povijest holokausta u 20. stoljeću dijelimo u dva dijela:
  - 1933.-1939.
  - 1939.-1944.

Kronologija:

- 30. siječnja 1933. Adolf Hitler postaje njemački kancelar.
- 22. ožujka 1933. Hitlerova elitna garda (SS), otvara koncentracijski logor u njemačkom Dachau, namijenjenom političkim protivnicima.
- 10. svibnja 1933. Paljenje knjiga čiji su autori Židovi ili politički neistomišljenici nacističkog režima diljem Njemačke.
- 2. kolovoza 1934. Hitler postaje Führer, tj. apsolutni diktator Njemačke.
- 15. rujna 1935. Nacistička vlast donosi Zakon o državljanstvu i Zakon o zaštiti njemačke krvi i časti (Nürnberški zakoni).
- 1.-16. kolovoza 1936. Održane Olimpijske igre u Berlinu. Bile su u funkciji propagande i promidžbe za nacističku državu. Afroamerikanac Jesse Owens osvaja četiri zlatne medalje u atletici čime zadaje udarac doktrini o arijskoj nadmoći.
- 9.-10. studenog 1938. „Kristalna noć“ – pogrom, kada su nacisti i njihovi pomagači palili sinagoge, razbijali stakla na židovskim trgovinama i radnjama te ubili 91 Židova. Trideset tisuća uhićenih Židova Gestapo odvodi u logore.
- rujna 1939. Napad njemačkih trupa na Poljsku. Početak Drugoga svjetskog rata.
- 20. svibnja 1940. SS otvara koncentracijski logor Auschwitz pored poljskog gradića Oświęcima.
- 30. lipnja 1940. Osniva se prvi veći židovski geto u Łódžu u Poljskoj.
- 16. listopada 1940. Osniva se varšavski geto za poljske Židove.
- 22. lipnja 1941. Napad njemačkih trupa na SSSR u akciji Barbarossa. Njemačke mobilne jedinice za ubijanje – Einsatzgruppen – imale su zadatak da identificiraju, okupe i ubiju sve Židove iza granice.

- 20. siječnja 1942. U vili Wansee na periferiji Berlina, dvadesetak nacističkih visokih dužnosnika donosi razrađeni plan o „Konačnom rješenju židovskog pitanja“.
- 4. svibnja 1942. Započinje ubijanje u plinskim komorama u Auschwitzu – Birkenau. Od svibnja 1940. do siječnja 1945. ubijeno je više od milijun ljudi u Auschwitzu.
- Travanj - svibanj 1943. Židovski otpor u varšavskom getu doveo do ustanka. Ugušen zahvaljujući nadmoći njemačkih snaga.
- 27. siječnja 1945. Crvena armija oslobađa Auschwitz.
- 22. studenoga - 31. kolovoza 1946. Suđenje ratnim zločincima u Nürnbergu.

Smatra se da je tijekom holokausta, u razdoblju od 1933. do 1945., ubijeno oko 11 000 000 ljudi, od čega 6 000 000 Židova.

Pomoć nastavnicima:

Smjernice za poučavanje o Holokaustu:

- http://www.azoo.hr/images/holokaust/Kako_poucavati_o_holokaustu.pdf
- <http://www.azoo.hr/images/razno/Loranda.pdf>
- <http://public.mzos.hr/fgs.axd?id=19305>
- <http://www.osce.org/hr/odihr/29891>

Židovi u Poljskoj i Varšavski geto:

- http://www.azoo.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=4488:materiji-ali-sa-skupa-pouavanje-o-holokaustu-i-spreavanju-zloina-protiv-ovjenosti-2013&catid=441:pouavanje-o-holokaustu&Itemid=485

Izvori

- Krešimir Mikić, *Film u nastavi medijske kulture*, Educa, Zagreb, 2001.
- <http://www.pou-kop.hr/dokumenti/brosuratrci.pdf>
- <http://mojtv.hr/film/35157/trci-djecace-trci.aspx>
- <http://www.menemshafilms.com/run-boy-run>
- http://www.fbw-filmbewertung.com/film/lauf_junge_lauf
- <http://www.bpb.de/gesellschaft/kultur/filmbildung/187213/lauf-junge-lauf>
http://www.luckyred.it/film/corri%20ragazzo%20corri/CRC_PressKit_spuntididattici.pdf
- http://tjff.com/media/Run_Boy_Run_Study_Guide.pdf
- http://www.goethe.de/ins/us/saf/pro/stepintogerman/dfi/Didaktisierung_Lauf_Junge_Lauf.pdf
- <http://cineuropa.org/vd.aspx?t=video&l=en&rdID=236440&f=mo>

* Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, nastavnica i nastavnika. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

